

PRESENTADA POR ADEGA NO XULGADO DE PADRÓN

DENUNCIA PENAL CONTRA EXLABESA

Virginia Rodríguez*

O pasado día 5 de febreiro do, ADEGA presentou unha denuncia penal contra o grupo EXLABESA, polo carácter nocivo dos vertidos e o perigo de rotura das balsas nas que se almacenan os residuos, na súa factoría de Rois (A Coruña). Pretende ser unha chamada de atención para outras empresas en situación semellante, e para as administracións públicas responsábeis de velaren polo correcto cumprimento da lexislación ambiental. O seu obxectivo é que o grupo EXLABESA sexa social e ambientalmente responsábel e legalice a súa situación, polo que non procura o peche da empresa nen a perda de postos de traballo. Neste sentido, xa deu lugar a un convenio asinado de asesoramento Científico-Técnico entre o FEUGA e o grupo EXLABESA.

O pasado día 5 de febreiro, ADEGA presentou unha denuncia penal contra o grupo EXLABESA, polo carácter nocivo dos vertidos e o perigo de rotura das balsas nas que se almacenan os residuos líquidos, na súa factoría de Rois (A Coruña). Pretende ser unha chamada de atención para outras empresas en situación semellante, e para a administración pública responsábel de velaren polo correcto cumprimento da lexislación. O seu obxectivo é que o grupo EXLABESA sexa social e ambientalmente responsábel e legalice a súa situación, polo que non procura o peche da empresa nen a perda de postos de traballo. Neste sentido, xa deu lugar a un convenio asinado de asesoramento entre o FEUGA e o grupo EXLABESA.

A denuncia foi admitida a trámite o 25 de febreiro, e as persoas denunciadas foron citadas como acusadas. A fábrica de EXLABESA no concello de Rois dedícase a transformación do aluminio, actividade catalogada como moi perigosa, pola xeración dunha gran cantidade de metais pesados. Até hoxe, o tratamento destes residuos non foi unha prioridade da factoría, e a isto hai que sumar a inexistencia de autorización da para actividade por parte do Concello de Rois e da Xunta de Galiza. Como acontece a miúdo, a falta de sensibilidade ambiental vai unida á carencia de sensibilidade social, polo que EXLABESA tamén foi obxecto dunha querela presentada por UGT por cuestións laborais.

EXLABESA dispón dunha depuradora físico-química, que se atopa inoperativa a maior parte do tempo. A continuación as augas residuais pasan a 13 balsas (20 x 20 m por 2 m de fondo), situadas no interior do recinto da empresa. Estas balsas non están impermeabilizadas polo que provocan vertidos indirectos por infiltración no terreo. Os muros de contención presentan fendas, polo que a súa rotura podería provocar o vertido de 400.000 litros ao río Sar, que sería similar ao de Aznalcollar en canto ao tipo de contaminantes presentes.

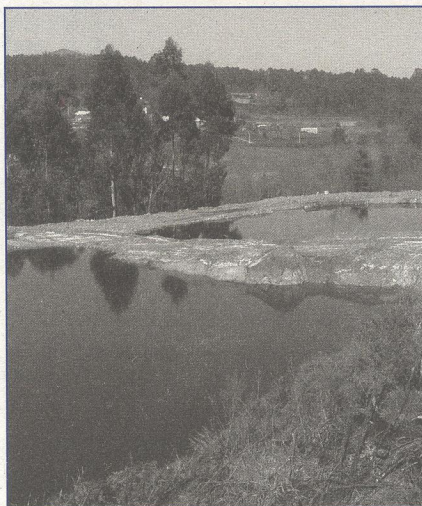
A maiores destas balsas, existe outra situada fora do recinto, lindando cun cami-

ño público, sen sinalización que avise da perigosidade do seu contido, e sen impermeabilizar. A presenza de vertidos por inxeción no subsolo e a contaminación de augas subterráneas é previsible. Así mesmo dende ADEGA constatouse a existencia de vertidos directos a través de desaugues e colectores, que verten directamente no río Sar.

Tanto o contido da balsa exterior (lodos e agua), como os vertidos realizados a través dos desaugues foron analizados polo Prof. Luis A. Rodríguez, da Universidade de Vigo, o que puxo de manifesto a presenza de metais perigosos como Cadmio, Mercurio e Aluminio, con concentracións nalgúns casos 1000 veces superiores ás permitidas. Estes vertidos son presumiblemente os responsábeis da alta mortandade de peixes que se deu no mes de outubro de 2003, denunciada ante o SEPRONA polo Concello de Rois.

Paralelamente, o SEPRONA presentou o 8 de Xaneiro dilixencias policiais ante o Xulgado de Padrón por suposto delito contra o medio ambiente, por vertidos ao regato de Bascuas, afluente do Sar, así como almacenamento e queima de residuos polas empresas QUNTASTONE S.A. e QUINTAGLAS S.A.

* Virginia Rodríguez é Vocal de Auga da Asociación ADEGA

Balsas de residuos líquidos sen impermeabilizar e con fendas nos muros de contención.

CONTAMINACIÓN POR METAIS PESADOS NOS SOLOS

A diferenza doutros contaminantes presentes en solos, como algúns contaminantes orgánicos, o metais pesados son elementos químicos, polo que non se poden degradar para dar substancias menos perigosas.

Presentes en moitas formas químicas, cada unha delas mostra unha mobilidade e toxicidade únicas. Retido na fase sólida do solo, non presentan problemas de toxicidade; estes comezan cando é liberado e ingresa na cadea trófica. Este ingreso pode facerse pola absorción por plantas, polo lavado cara as augas freáticas, ou polo ingreso nos organismos pola vía respiratoria.

Porén, un metal que aparentemente está retido na fase sólida do solo pode ser liberado e mobilizado se se produce un cambio nas condicións ambientais (p.e. causado por un cambio de usos, de prácticas agrícolas, desecamento de terreos, etc.), polo que non se pode dicir que sexa inocuo. Polo tanto, nunha analítica, a concentración na auga é unha medida directa da perigosidade actual, mentres que a concentración total serve para avaliar a perigosidade potencial ou futura.

Entre os ións metálicos máis tóxicos destacan o cadmio e o mercurio:

- **Cadmio.** É tóxico para a maior parte dos organismos. A inxesta diaria media de cadmio para humanos está próxima á dose máxima tolerábel, o que o converte nun factor sanitario crítico. Un pequeno aumento na inxesta diaria de cadmio, por exemplo por contaminacións locais, podería ter consecuencias fatais.

- **Mercurio.** É un claro exemplo do risco que supón un cambio nas propiedades químicas dos metais pesados provocadas por cambios ambientais no solo. Pode metilarse. O metilmercurio é liposolúbel, e pode atravesar as membranas biolóxicas como a pel. Polo tanto, pode entrar máis facilmente na cadea trófica e no corpo humano.

Alba Andrade. Enxeñeira Química